

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
(м. Маріуполь)**

**Кафедра Жана Моне
«Аналіз та застосування європейського досвіду демократії та
належного врядування в Україні»**

*ДО 25-РІЧЧЯ
ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УПРАВЛІННЯ*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ, ДОПОВІДЕЙ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«УКРАЇНА ТА ЄС:
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СПІВПРАЦІ»**

**18-19 травня 2017 року,
Маріуполь, Україна**

УДК 321.334
ББК 63.3(4)

Україна та ЄС: можливості та перспективи співпраці: збірник матеріалів, доповідей Інтернет-конференції в рамках проекту «Кафедра Жана Моне «Аналіз та застосування європейського досвіду демократії та належного врядування в Україні», м. Маріуполь, 18-19 травня 2017 р. – Маріуполь: ДонДУУ, 2017. – 357 с.

Засновник: Донецький державний університет управління

Редакційна рада:

головний редактор – д.держ.упр., проф. С. Ф. Марова,
заступник головного редактора – д.е.н., доц. О. В. Балужева.

Редакційна колегія:

д.держ.упр., проф. Н. Г. Діденко; д.держ.упр., проф. В. І. Токарева;
к.держ.упр., доц. Д. Л. Тарасенко; ст. викладач А. Р. Никифоренко.

У збірнику представлено стислий виклад поданих на конференцію доповідей та повідомлень, присвячених аналізу проблем політичного діалогу Україна – ЄС, розвитку економічної інтеграції між Україною та ЄС, партнерства України та ЄС у соціальній та гуманітарній сферах, створення європейської зони правосуддя й безпеки.

Практичні рекомендації, надані авторами, сприятимуть розумінню того, що для України європейська інтеграція є не лише базовим вектором зовнішньої політики, а й важливим стимулом для проведення демократичних реформ та адаптації до європейських стандартів та законів, отже, подальша співпраця з Європейським Союзом є логічним продовженням процесу інтегрування до європейської спільноти.

Адреса редакції: 87513, м. Маріуполь, вул. Карпінського, 58, к. 305.

© Донецький державний університет управління, 2017

3. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakonrada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Корнійчук Н. М. Екологічна безпека країн Європейського Союзу / Н. М. Корнійчук // Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 11–12 жовт. 2012 р. / за ред. В. Й. Лажніка та С. В. Федонюка. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – С. 141.
5. Корнійчук Н. М. Екологічна політика ЄС на сучасному етапі / Н. М. Корнійчук // Політологічні читання пам'яті професора Богдана Яроша : зб. наук. пр. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2012. – С. 164.
6. Сіденко В. Р. Прорив в Європу / В. Р. Сіденко // Політика і час. – 1999. – № 8.
7. Фонарюк Д. В. Адаптація українського законодавства ЄС як фактор швидкого розвитку євроінтеграції / Д. В. Фонарюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intkonf.org/fonaryukadaptatsiyaevrointegratsiyi>.

Ключові слова: екологічна безпека, Європейський Союз, захист довкілля.

Key words: environmental safety, European Union, environmental protection.

Володимир Бульба,

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціальної і гуманітарної політики, декан факультету підготовки магістрів державного управління Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (м. Харків)

Олена Поступна,

кандидат наук з державного управління, доцент, докторант кафедри соціальної і гуманітарної політики Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (м. Харків)

Ольга Полякова,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри військового права Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого (м. Харків)

**ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ ТА ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНАМИ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО НАПРЯМУ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ**

Volodymyr Bulba,

*Doctor of Public Administration, Professor, Professor of Social and Humanitarian Policy
Department, Dean of the Master of Public Administration Faculty,
Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public
Administration attached to the Office of the President of Ukraine (Kharkiv)*

Olena Postupna,

*PhD in Public Administration, Associate Professor,
Doctoral candidate of the department of Social and Humanitarian Policy,
Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public
Administration attached to the Office of the President of Ukraine (Kharkiv)*

Olga Polyakova,

*PhD in Law, Assistant Professor at Military Law Department
National Law University named after Yaroslav the Wise (Kharkiv)*

INCREASING THE LEVEL OF ACCURACY AND SUPPORT BY CIVIC GUIDELINES OF THE EUROPEAN NETWORK OF UKRAINE BY LEGAL EDUCATION

В умовах становлення України як демократичної та правової держави важливу роль відіграє правова освіта, основним завданням якої є формування високого рівня правової культури та правосвідомості населення, їх ціннісних орієнтирів та активної позиції кожної людини як члена громадянського суспільства. Сьогодні надання правових знань населенню країни здійснюється в усіх закладах освіти, у спеціалізованих навчальних закладах, бібліотеках, наукових установах, закладах культури тощо. Наукові установи та заклади забезпечують систему правової освіти новими знаннями та науковою інформацією, а навчальні заклади юридичного спрямування готують відповідні наукові кадри. До правоосвітньої та правовиховної діяльності також залучені органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні заклади, підприємства, організації. Таким чином в Україні створюється підґрунтя для формування громадянина нового типу, який має бути не лише правоосвіченим, але й мати активну громадянську позицію [1, С. 131].

В цьому зв'язку сучасною тенденцією в розвитку правової освіти в Україні можна вважати появу нових її галузей – громадянської освіти, освіти для демократичного громадянства, освіти з прав людини, головною метою яких є формування особистості, якій притаманні демократична громадянська культура, усвідомлення взаємозв'язку між

індивідуальною свободою, правами людини та її громадянською відповідальністю, готовністю до компетентної участі у житті суспільства. Це завдання є важливими особливо в умовах євроінтеграційного напрямку, який обрала Україна.

Слід зазначити, що в Україні з розвитку і поширення правових знань у душі демократії вже зроблено певні кроки, а саме: розроблені концептуальні засади; впроваджено в навчально-виховний процес закладів освіти нові дисципліни; розроблені навчальні програми, створені навчальне та навчально-методичне забезпечення викладання нових навчальних дисциплін (курсів); проводяться наукові та науково-практичні конференції, семінари, тренінги для всіх зацікавлених осіб; здійснюється підготовка та перепідготовка педагогічного складу; створено мережу обміну інформацією, розповсюдження матеріалів із поширення нових знань тощо. Крім того, починаючи з 2000 р. реалізуються проекти і програми з питань громадянської освіти в найчисельнішій в Україні системі освіти – в загальній середній освіті, зокрема:

— проекти: «Освіта для демократії в Україні», «Громадянська освіта – Україна», «Навчальний тур з громадянської освіти», «Сприяння розвитку освіти для демократії в Україні» (українсько-швейцарський проект), «Забезпечення якості освіти для демократичного громадянства» (проект Благодійної організації «Вчителі за демократію та партнерство»), «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» (проект ЄС ПРООН), «Зелений пакет» (проект ОБСЄ);

— програми: «Практичне право», «Дебати», Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні (ЄС ПРООН) [2].

Отже, створена в Україні система правової освіти розрахована, насамперед, на молоде покоління та передбачає істотну трансформацію світоглядних орієнтацій та самосвідомості людей, формування у них громадянських цінностей (загальнолюдських, демократичних, національних та ін.). Однак, не зважаючи на певні досягнення у цьому напрямі, в Україні існують певні проблеми, що заважають розвитку поширення знань у душі демократії та підвищення рівня обізнаності й підтримки громадянами євроінтеграційних процесів, а саме: непослідовність в розробці та здійсненні освітньої політики щодо поширення цих знань серед населення; недостатня кваліфікація людей, які впроваджують освітні реформи; нерозуміння важливості вирішення питання; відсутність узгодження в питаннях впровадження навчальних програм (курсів) на всіх рівнях освіти і не лише для молоді, а й для дорослого населення; відсутність системності у підготовці / перепідготовці педагогічних і науково-педагогічних кадрів, задіяних у поширенні знань у душі демократії; поширення позитивного досвіду із впровадження навчання демократії, використання нових методів роботи; здійснення моніторингу якості та результатів надання нових знань тощо. Все це

потребує негайного вирішення на державному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Полякова О. С. Стан наукових пошуків з проблеми становлення та розвитку правової освіти в Україні: публічно-управлінський аспект / О. С. Полякова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. – № 1 (49). – С. 131-136.
2. Сучасний стан громадянської освіти в Україні : аналітичний звіт / І. В. Іванюк, О. В. Овчарук, А. Б. Терещенко : ГО «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики». – К., 2013. – 104 с.

Ключові слова: публічне управління, правова освіта, система освіти, тенденції розвитку.

Key words: public administration, legal education, education system, development trends.

Вікторія Григор'єва,

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри спеціально-правових дисциплін
Донецького державного університету управління (м. Маріуполь)*

МЕХАНІЗМИ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ: ІНТЕГРАЦІЙНІ НАПРЯМКИ

Victoria Grigoryeva,

*Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Special-Law Disciplines Donetsk State University of Management (Mariupol)*

MECHANISMS FOR SOLVING ECONOMIC DISPUTES: INTEGRATION DIRECTIONS

Правова системи України спрямовано рухається у напрямі європейської інтеграції, що реалізується в намаганні держави забезпечити умови для виключно правового вирішення господарських спорів. Ефективне та своєчасне розв'язання господарських спорів є засобом усунення дезорганізуючих чинників та підтримання в рівновазі соціально-економічної системи держави. Інтенсивність, кількість та значущість конфліктів набагато підвищується на етапі переходу суспільства до ринкової економіки. Саме такий складний період переживає